

פרשת משפטים

ורצע אדוניו את אִזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ, פִּירֵשׁ"י
הַיִּמָּנִית וכו' ומה ראה אוֹזֵן
לִירֹצֵעַ אֵלָּא אוֹזֵן שִׁשְׁמַע בְּהַר סִינַי וכו'
(כא, ו). הנה כל המפרשים מתחצטים
כאן, למה מקשה רש"י מה ראה אוֹזֵן
לִירֹצֵעַ, אחר לימוד אוֹזֵן ימנית, ולא
קודם לכן.

ויבתאר בתכלית הפשיטות, על פי הא
דאיתא במהרר"ש במס'
קידושין (כג, תוד"ה מה נשמנה מציא ד"ו נשם
המדרש), מרצע גימטריא ת', וישראל היו
במלכים ת' שנה, ויאלו משם לחירות
לעבוד את ה' וכו', על כן אמרה
התורה ורצע אדוניו במרצע. תו איתא
באותיות דרבי עקיבא^[א] כל אברי אדם
נבראו באותיות א"ב, ואוזן שמאלית
נבראת באות ת'. וזוה הוא מצואה,
דכלא זה אי אפשר להקשות מה ראה
אוזן לרצוע, דהיינו אומר, משום דאוזן
שמאלית נבראת באות ת', ומרצע הוא
גם כן ת', ולפיכך נרצע באוזן שמאלית,
מה שאין כן עכשיו, דהכריח רש"י מכח

גזירה שוה, שאוזן ימנית הוא נרצע,
ושפיר הוא מקשה מה ראה אוֹזֵן דוקא
לִירֹצֵעַ, ומשני משום אוֹזֵן ששמע וכו'^[א].

וכי ייזר איש על רעהו להרגו בערמה
מעם מזבחי תקחנו למות, פִּירֵשׁ"י
אם היה בתן ורצה לעבוד עבודה תקחנו
למות (כא, יד). וקשה אי להכי אתא, קשה
מאי למימר', וכי היכי יעלה על הדעת
אדם, שרצח יניחנו צחיים צשציל עצודה,
הלל כצר הוכיחם ישעי' הנציא (א, טו)
ידכם דמים מלאו וצפרשכם כפיכם וגו',
ואם תאמר שיפה כח העצודה שמללת
הרוצחים עד אחר העצודה, אם כן למה
תולה הכתוב צמצח דוקא שאמר מעם
מזבחי תקחנו למות.

לבן נראה, דהאי מעם מזבחי להכי
הוא דאתא, דאיתא בגמרא (חולין
יא, א) מות יומת, דלמא טריפה הוי,
ומשני דאזלינן צתר רוצא, ומנ"ל
דאזלינן צתר רוצא, ומסיק, דגמרינן
ממוצת, דאי לא אזלינן צתר רוצא^[ב],

צ. באותיות דר' עקיבא לא מצאנו ד"ו. אבל בספר יצירה (פ"ד מ"א המליך אות ת' וכו') ופה
בנפש. וברבינו סעדיה גאון על ספר יצירה כתב במקום ופה, ואזן שמאל עיין שם, ואם שגינו
בזה ד' הטוב יכפר, וכן היא נוסח גירסא הישנה. וכעת מצאנו באהבת יונתן על הפטרת יום א'
דסוכות ד"ה באופן אחר, שכתב ג"כ כמו כאן, וזה שאזן שמאל נרמזת באות ת', מביא בשם
ספר יצירה. וכ"כ בספרו תפארת יהונתן פרשת משפטים ד"ה והגישו. צא. בספר אמרי בינה
מביא דבר זה בשם הגאון מוה"ר יעקב הכהן אבד"ק פלאצק. ועי' מדרש מאמר ק"ד. צב. עיין